

## TUẦN 18

### ÔN TẬP

#### **Nội dung 1: Những cuộc phát kiến lớn về địa lí**

- Nguyên nhân: do nhu cầu phát triển sản xuất. Tiến bộ về kĩ thuật hàng hải: la bàn, hải đồ, kĩ thuật đóng tàu...
- Những cuộc phát kiến lớn: Cuối thế kỉ XV đầu thế kỉ XVI, nhiều cuộc phát kiến lớn về địa lí được tiến hành như: B. Đì-a-xơ đến cực Nam châu Phi (1487); Va-xcô đơ Ga-ma đến Tây Nam Ấn Độ (1498); C.Cô-lôm-bô tìm ra châu Mỹ (1492); Ph.Ma-gien-lan đi vòng quanh Trái Đất (1519 - 1522).
- Ý nghĩa: thúc đẩy thương nghiệp phát triển, đem lại nguồn lợi khổng lồ cho giai cấp tư sản châu Âu.

#### **Nội dung 2: Sự thành lập nhà Lý**

- Bối cảnh ra đời nhà Lý:
- + Năm 1005, Lê Hoàn mất, Lê Long Đĩnh nối ngôi và năm 1009 thì qua đời.
- + Triều thần chán ghét nhà Lê đã tôn Lý Công Uẩn lên ngôi vua. Nhà Lý được thành lập.
- Lý Thái Tổ với việc dời đô ra Đại La, đổi tên là thành Thăng Long (1010).
- Năm 1054, nhà Lý đổi tên nước là Đại Việt.

#### **Nội dung 3: Trận chiến trên phòng tuyến sông Như Nguyệt ( 1076 – 1077)**

- **Diễn biến:** Cuối năm 1076, nhà Tống cử một đạo quân lớn theo hai đường thủy, bộ tiến hành xâm lược Đại Việt.
- Tháng 1-1077, khoảng 30 vạn quân Tống vượt cửa ải Nam Quan qua Lạng Sơn tiến vào nước ta.
- Quân ta chặn đánh, đến trước bờ bắc sông Như Nguyệt quân Tống bị quân ta chặn lại. Quân thủy của nhà Tống bị quân ta chặn đánh ở vùng ven biển nên không thể tiến sâu vào để hỗ trợ cho cánh quân bộ.
- Quân Tống nhiều lần tấn công vào phòng tuyến để tiến xuống phía Nam phòng tuyến trên sông Như Nguyệt, nhưng bị quân ta đẩy lùi.
- Quân Tống chán nản, chết dần chết mòn. Cuối mùa xuân 1077, Lý Thường Kiệt mở cuộc tấn công lớn vào trận tuyến của địch.
- **Kết quả:** Quân Tống thua to. Quân ta chủ động kết thúc chiến tranh bằng đề nghị “giảng hoà”, quân Tống chấp thuận ngay, vội đem quân về nước.
- **Ý nghĩa:** Nền độc lập, tự chủ của Đại Việt được giữ vững.

#### **Nội dung 4: Nhà Trần xây dựng quân đội và củng cố quốc phòng**

- Quân đội gồm có cấm quân (đạo quân bảo vệ kinh thành, triều đình và nhà vua) và quân ở các lộ; ở làng xã có hương binh; ngoài ra còn có quân của các vương hầu.
- Quân đội được tuyển theo chính sách “ngụ binh ư nông”; “quân lính cốt tinh nhuệ, không cốt đông”; xây dựng tinh thần đoàn kết.
- Học tập binh pháp và luyện tập võ nghệ...
- Bố trí tướng giỏi, quân đông ở vùng hiểm yếu, nhất là biên giới phía Bắc.

#### **Nội dung 5: Ý nghĩa lịch sử của ba lần kháng chiến chống quân xâm lược Mông – Nguyên**

- Đập tan tham vọng và ý chí xâm lược Đại Việt của đế chế Mông - Nguyên, bảo vệ được độc lập, toàn vẹn lãnh thổ và chủ quyền quốc gia của dân tộc.
- Thể hiện sức mạnh của dân tộc, đánh bại mọi kẻ thù xâm lược (góp phần nâng cao lòng tự hào dân tộc, củng cố niềm tin cho nhân dân...)
- Góp phần xây dựng truyền thống dân tộc, xây dựng học thuyết quân sự, để lại nhiều bài học cho đời sau trong cuộc đấu tranh chống xâm lược.

#### **Nội dung 6: Ý nghĩa, tác dụng của cải cách Hồ Quý Ly**

- Ý nghĩa, tác dụng:
  - + Góp phần hạn chế tệ tập trung ruộng đất của quý tộc, địa chủ, làm suy yếu thế lực của quý tộc tôn thất nhà Trần.
  - + Tăng cường nguồn thu nhập của nhà nước và tăng cường quyền lực của nhà nước quân chủ trung ương tập quyền. Cải cách văn hoá - giáo dục có nhiều tiến bộ.
- Hạn chế:
  - + Một số chính sách chưa triệt để (gia nô, nô tì chưa được giải phóng thân phận), chưa phù hợp với tình hình thực tế.
  - + Chính sách cải cách cũng chưa giải quyết được những yêu cầu bức thiết của cuộc sống đông đảo nhân dân.

#### **Nội dung 7: Lịch sử địa phương (Vùng đất Sài Gòn từ buổi bình minh của lịch sử đến thế kỷ XV).**

- Tại các di chỉ khảo cổ người ta đã khai quật được nhiều công cụ đá, rìu đồng, mảnh gốm, bát, đĩa, hài cốt người chôn trong các chum, vò, đặc biệt còn thấy các vòng tay, đàn đá → điều đó chứng tỏ từ xa xưa trên địa bàn này đã có con người sinh sống.
- Vào những thế kỉ đầu Công nguyên vùng Sài Gòn ngày nay thuộc lãnh thổ của vương quốc Phù Nam → đến thế kỉ VII là lãnh thổ của vương quốc Thủy Chân Lạp → biến thành vùng rừng rậm hoang vu.